

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz TUNÇ** tarafından Anayasanın 98. ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **25/08/2023**


Gülüstan Kılıç KOÇYİĞİT

Kars Milletvekili

Devrimci tutsak Nedim Öztürk, İstanbul'da tutuklanmış ve burada yargılanmıştır. Tarafıma ulaştırdığı bilgilere göre, daha sonra çeşitli hapisanelere sürgün edilmiştir: önce Tekirdağ 1 No'lu F Tipi Hapishane, ardından Balıkesir Burhaniye T Tipi Hapishane ve son olarak da Sincan 2 No'lu Yüksek Güvenlikli Hapishane. Bu sürgünler, pek çok insan hakları ihlaline neden olmuştur. Öztürk'ün annesi ve kızı da sürgün edildiği illere gitmek zorunda kaldıklarında maddi ve manevi olarak zorluklar yaşamışlardır.

Aktarımına göre, Nedim Öztürk, Sincan 2 No'lu Yüksek Güvenlikli Hapishane'ye transfer edilmeden önce diğer hapisanelerde koğuştaki diğer mahkumlarla birlikte tutulmaktaydı. Ancak Sincan hapishanesine geldikten sonra yalnız, havalandırması olmayan bir hücrede tek başına tutulmaya başlamıştır. Öztürk, hükmünün neredeyse tamamını infaz etmesine rağmen sanki ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası çekiyormuş gibi havalandırması olmayan bir hücrede yalnız başına tutulmaktadır. Diğer tutuklu ve hükümlülerden tecrit edilmekte, aile ve telefon görüşleri gibi haklardan mahrum bırakılmaktadır. Günlük olarak sadece 2 saat havalandırmaya çıkarılan Öztürk, diğer haklardan mahrum bırakılmaktadır. Tuvalet ihtiyacını gidermek için hücrelerine geri götürüldüğünde havalandırmaya dönmesine izin verilmemekte, bu da tuvalet gibi ihtiyaçlarını gidermesini zorlaştırmaktadır. Radyo kullanımı yasaklanmış, sadece 18 kitap bulundurmasına izin verilmiştir.

Nedim Öztürk'ün aktarımlarına göre, hapishanede koridor temizliği gibi görevler tutsaklara yüklenmekte ve buna karşı çıkanlar cezalandırılmaktadır. Hapishanede tutsakların tutulduğu hücreler güneş almayacak şekilde tasarlanmıştır. Pencerelede demir parmaklıklar ve güneşin girmesini engelleyen teller bulunmaktadır. Tutsakları izole etmeyi amaçlayan bu uygulama, tutsakların yaşam koşullarını olumsuz etkilemektedir.

Nedim Öztürk, hapishaneye geldiği günden beri daha insani koşullarda tutulduğu bir hapishaneye transfer edilme talebinde bulunmuş, ancak bu talep karşılanmamıştır. Uzun yıllar süren tutsaklığı boyunca sürgün sevkler, disiplin cezaları, infaz yakmalar gibi pek çok hak ihlaliyle mücadele eden Nedim Öztürk, Yüksek Güvenlikli/Y Tipi Hapishanelere sürgün edilmiş olması üzerine, sürgün sevkler durdurulsun, siyasi tutsaklar tutuldukları hapishanelerde bir araya getirilsin, tutsaklar ailelerinin yakınına ve kendi dava arkadaşlarının olduğu hapishanelere sevk edilsin, infaz yakmalara son verilsin, disiplin cezaları kaldırılsın, şartlı tahliyeler uygulansın, S, R, Y tipi hapishaneler kapatılsın talepleri ile süresiz açlık grevine başladığını duyurmuştur.

Tarafıma aktarılanlara göre, açlık grevinin 25 Ağustos 2023 tarihi itibarıyla 124. gününde olan Öztürk'ün sağlık durumu kritik bir aşamaya gelmiştir. Saf B1 vitamini verilmemesi nedeniyle B vitamini kompleksini kullanmakta olan Öztürk için bu kompleks yetersiz kalmakta ve sağlık durumu olumsuz etkilenmektedir. Öztürk, B1 vitaminine erişemediği için, açlık grevinin 124. günün de olmasına rağmen 180. günde görülen semptomları yaşamaktadır.

Bu bağlamda;

1. Devrimci tutsak Nedim Öztürk'ün İstanbul'da tutuklanmasının ardından çeşitli hapishanelere sürgün edilmesinin gerekçeleri ve bu sürgünlerin hukuki dayanağı hakkında bilginiz var mıdır? Tarafıma aktarılanların doğruluğu soruşturulmuş mudur?
2. 125 gündür açlık grevinde olan Nedim Öztürk'ün bulunduğu Sincan 2 No'lu Yüksek Güvenlikli Hapishane'nin koşullarından dolayı açılmış bir soruşturma var mıdır?
3. Nedim Öztürk'ün Sincan 2 No'lu Yüksek Güvenlikli Hapishane'ye transfer edilmesi sonrasında yalnız, havalandırması olmayan bir hücrede tek başına tutulmaya başlamasıyla ilgili; bu koşulların yasal gerekçesi nedir? Bu tür koşulların insan haklarına uygunluğu denetlenmekte midir?

4. Öztürk'ün ifadesine göre, hapisane koşulları diğer mahkumlarla iletişimi sınırlayan, aile ve telefon görüşleri gibi temel hakları kısıtlayan uygulamalar içermektedir. Bu uygulamaların mahkumların iyi olma hali ve insan haklarına uygunluğu açısından değerlendirmelerinizi açıklar mısınız?
5. Nedim Öztürk'ün süresiz açlık grevine başlaması ve sağlık durumunun ciddi şekilde kötüleşmesi ile ilgili olarak, Adalet Bakanlığı tarafından alınan tedbirleri ve bu tür durumlar için var olan eylem planlarınızı ayrıntılı olarak anlatabilir misiniz?
6. Öztürk'ün talepleri arasında yer alan sürgün sevkler durdurulsun, siyasi tutsaklar tutuldukları hapisanelerde bir araya getirilsin, tutsaklar ailelerinin yakınına ve kendi dava arkadaşlarının olduğu hapisanelere sevk edilsin, infaz yakmalara son verilsin, disiplin cezaları kaldırılınsın, şartlı tahliyeler uygulansın, S, R, Y tipi hapisaneler kapatılsın taleplerinin karşılanmamasının yasal dayanağı nedir?
7. Nedim Öztürk'ün açlık grevinin devam ettiği bir dönemde sağlık durumunun kötüleşmesi, hastalık riskleri ve yaşam hakkının tehlikeye girmesi gibi durumlar için Adalet Bakanlığı'nın sahip olduğu acil eylem planları veya politikaları nelerdir?
8. İnfaz sistemi içerisinde hükümlü ve tutukluların haklarını koruma ve insan hakları standartlarını sağlama konusundaki mevzuatı açıklar mısınız? Özellikle süresiz açlık grevleri sırasında izlediğiniz prosedürü detaylandırabilir misiniz?
9. Nedim Öztürk'ün sağlık durumunun belirgin şekilde kötüleştiği ve semptomlarının arttığı belirtilmektedir. Adalet Bakanlığı olarak sağlık ve insani koşulların korunması için nasıl bir yaklaşım sergiliyorsunuz ve nasıl bir adım atacaksınız?
10. Bakanlık olarak, Öztürk ve benzer durumda olan diğer tutsaklara neden saf B1 vitamini verilmediği ve bu durumun insan haklarına uygunluk ve bağlayıcı uluslararası sözleşmeler çerçevesinde nasıl değerlendirdiğiniz hakkında bilgi verebilir misiniz? Bu konuda alınan kararın dayandığı ilgili yasal veya sağlık standartları nelerdir?
11. Cezaevlerinde 1990'lardan beri sık sık açlık grevi eylemlerine karar veren tutsaklar olması ve taleplerin yıllardır çok benzer olması konusunda nasıl bir çözüm bulmayı düşünüyorsunuz?